

BESTSELLER NEW YORK TIMES

MARY ALICE MONROE

TAM, KDE SA
RIEKY SPÁJAJÚ

TATRAN

TAM, KDE SA RIEKY SPÁJAJÚ

MARY ALICE
MONROE

TATRAN

Z anglického originálu Mary Alice Monroe: Where the Rivers Merge,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve William Morrow,
An Imprint of HarperCollinsPublishers,

New York 2025,

preložila Erika Ratičáková.

Vydalo Vydavateľstvo TATRAN, s. r. o., v roku 2026,
so sídlom Klariská 16, 815 82 Bratislava, Slovenská republika.

Vyšlo ako 5621. publikácia.

Vydanie I.

Prebal a knižnú väzbu navrhol a spracoval Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Ina Martinová

Jazykové redaktorky Beáta Beláková, Zuzana Šulajová

Verše prebásnila Jana Kantorová-Báliková.

Odborná spolupráca prof. RNDr. Alfréd Trnka, PhD.,

RNDr. Michal Hrabovský, PhD., prof. RNDr. Pavol Mártonfi, PhD.,

PaedDr. Ivan Ilko, PhD., Mgr. Zuzana Provazník, PhD.,

Mgr. Mariana Hyžná, PhD., Martina Chodilová

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba AldoDesign, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

info@slovtatran.sk

All rights reserved.

Copyright © 2025 by Mary Alice Monroe LTD.

Translation © Erika Ratičáková 2026

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2026

ISBN 978-80-222-1829-0

*Túto knihu venujem Liz Steinovej
za jej postrehy, vieru a oduševnenie.*

Prvá časť

NÁVRAT DOMOV

Spánok, čo vonia, rastie práve tu,
keď kvety nadvihujú hlávky v hmle
a pijú pulzujúci svit z okraja nebies,
kónické chvosty vetra sa rozvíjajú,
akoby sa v tme potkýnali korene.

Keď doznie zelené ticho snov,
vstávam a pijem teplý dážď,
vzápätí hlbím do zeme dve jamy
a sadím do nich unavené nohy,
pretože potrebujem chvíľu žiť.

MARJORY WENTWORTHOVÁ, „NÁVRAT DOMOV“

Predhovor

1908

Dieťa postávalo v uzavretej záhrade, zatiaľ čo sa slnko skláňalo za karmínový obzor. Duby pokryté machom stáli na stráži a nespočetné biele kamélie sa trblietali v súmraku, kým svet zatajoval dych. Z diaľky sa postupne ozývali tákajúce kačky. Predstavovalo si, ako prilietajú od riek do hniezd na ryžových poliach a tmavými krídlami mávajú proti oblohe, pripomínajúc veľký oblak.

Odlette, kričalo jeho srdce.

Vtom sa päťkrát rozozvučala vábnička. Jeho otec s priateľmi sedel v pozorovateľni s pripravenými zbraňami a snažil sa prilákať kačice bližšie. Z domu za nimi sa, naopak, rozliehal prenikavý smiech. Dieťa sa obzrelo ponad plece k vysokým osvetleným oknám, kde zbadalo mamu s priateľkami v dlhých šatách a pozorovalo pohyby ich červených pier. Dievčatko sa v súmračnom vzduchu zachvelo. Neznášalo tieto večierky ani to, ako sa jeho mama správala, keď popíjala z pohárov na vysokej stopke.

Obloha stemnela a zaplnili ju kvákajúce kačice, ktoré sa na nej zjavili ako mračná zostupujúce na ryžové polia. Večerný pokoj zrazu prehlušili hlasné výstrely. Spevavé vtáky na okolitých stromoch začali nariekať a srdce dievčatka naplnil nevýslovný smútok. Bosými nohami sa rozbehlo po tehlovom chodníku, potrebovalo uniknúť zo stiesnených múrov záhrady. Hnalo sa cez upravený trávnik, ťahajúci sa až k starodávnym ryžovým rybníkom, ktorých hladina sa s prílivom práve dvíhala. Jeho myseľ pri každom pohybe rúk volala:

Odlette...

Rútilo sa do hlbokého lesa, ďalej od tlmeného rachotu na oblohe a šialeného smiechu. Blesky ho prinútili predrať sa cez husté kríky, ktoré oddeľovali trávnik od lesa. Konáre mu škriabali tvár aj ruky, vetvičky ho šklbali za vlasy a vyťahovali mu tmavé pramene zviazané stuhou. Vnútorňý hlas ho varoval, že by sa nemalo túlať v týchto končinách. Napriek tomu však utekalo ďalej, zatiaľ čo tma hustla a známe miesta sa strácali. Dievčatko ešte nikdy nebežalo tak ďaleko.

Len čo sa zvuky zbraní premenili na tiché dunenie hromu, ostalo stáť nehybne ako srňa a nastrožilo uši. Trochu sa vydýchalo a začulo, ako vietor šuchoce lístím a naráža do vejárovitých listov serenoí. Vedelo, že sa blíži búrka. Onedlho sa ozval jemný šum pomalého dažďa, ktorý dopadal na husté koruny stromov. Jedna poriadna kvapka pristála rovno na čele dievčatka. Opäť sa rozbehlo a bosými nohami cupitalo po lesnom koberci z mokrého lístia. Narazilo na veľkú čistinu a zastalo. Ruky si položilo na hrud' a lapalo dych. Rozľahlá lúka sa pred ním objavila sčista-jasna. Divá tráva sa na nej kolísala vo vetre ako vlny na oceáne.

Uprostred lúky sa kráľovsky vypínal mohutný dub virgínsky – najväčší, aký kedy dieťa videlo. Jeho obrovská silueta na purpurovej oblohe vyzerala ako hora. Dievčatko ani nedokázalo spočítať všetky hrubé a robustné vetvy, ktoré sa rozpínali nad trávou a postupne ladne klekali dolu. Konáre sa vinuli po zemi a zužovali na koncoch, kde sa vábivo skrúcali, pripomínajúc drevené prsty. Naspodku stromiska dieťa zočilo veľkú dutinu.

Popohnal ho prudký treskot hromu. Inštinkt ho viedol cez lúku až k úkrytu, ktorý mu ponúkal strom. Dostalo sa k dutine, ale dovnútra sa neponáhľalo. Pred vstupom do temnoty ostalo váhavo stáť ako divá zver.

„Heš!“ kričalo a tliekalo. Zvnútra nevyšiel ani hlások. Hnedá slaďička, ktorá husto obrastala hrboľaté kraje dutiny, sa priamo pred jeho očami menila na žiarivo zelenú. Dieťa podišlo bližšie a znovu sa zastavilo, pripravené na útek. Z mračien sa odrazu začal valiť prudký dážď. Dieťa zacítilo na jemnej pokožke bodavý chlad, ktorý ho zahnal do útrobov majestátneho stromu.

Tma páchla plesnivým listím, hubami a zeminou. Dievčatko sa zhlboka nadýchlo a hneď sa upokojilo. Premrznuté na kosť si pritislo nohy k hrudi a tenkými doškriabanými rúčkami si ovinulo kostnaté kolená. Potiahlo lem vlhkej nočnej košele a prikrylo si holé nohy, no zahrialo sa len chabo. Vnútri dutiny dážd' znel, akoby niekto udieral na bubon.

Jeho oči si pomaly zvykali na tmu a konečne videlo dlhé, drsné záhyby vnútri dutiny. Uvedomilo si, že sedí v strome, a usmialo sa. Drevené hrebeňovité výstupky sa týčili k nebu ako klenby kostola v Charlestone, do ktorého ho v nedele vodievala mama. V kúte sa hmýril vydesený húf pavúkov koscov.

„Neublížim vám,“ rieklo im dievčatko. Jeho hlas sa rozliehal celým vnútrom. Odrazu sa myklo, lebo mu čosi poštekľilo prsty na nohách. Zachichotalo sa a zmietlo zo seba lesklého zeleného chrobáka. Povedalo si, že v tomto starom strome nie je nič okrem trošky hmyzu.

Na dievčatko doľahol všetok ten zhon. Zívlo si a natiahlo sa na machom pokrytú zem, mäkučkú ako páperie. Hlavu si oprela o ruku a vdychovalo ťažkú vôňu zeminy premiešanej s dažďom. Cítilo sa bezpečne. Dážd' spomalil a začal vyklepkávať tichú uspávanku. Dievčatko zavrelo oči a upadlo do hlbokého spánku.

Prvá kapitola

EAST BAY STREET je ikonická ulica v Charlestone, ktorá vznikla takmer pred 350 rokmi. Povestné historické budovy s pastelovými fasádami, ktoré nesú názov Rainbow Row, teda Dúhový rad, sa nachádzajú na East Bay pozdĺž promenády Battery oproti pobrežnej hrádzi Charleston Harboru.

1988

Znovu sa mi snívalo, že sa chúlím v dutine obrovského stromu. Cítila som vôňu zelenej zeme. Vnímala som mäkký mach. Počula som, ako dážd' bičuje kmeň prastarého duba. Nieкто volal moje meno.

„Slečna Eliza, vstávajte!“

Zažmurkala som a snažila sa zaostriť.

„Hore sa! Máte narodeniny,“ trval na svojom rázny, ale príjemný hlas. „Osemdesiatosem!“

Sen sa úplne vytratil a ja som si povzdychla. Chcela som sa doň vrátiť. „Choď preč!“

Drobná ruka ma nesmelo štuchla do pleca. „Dobré ráno, slečna Eliza!“

Pootvorila som oko a zbadala útlú postavu svojej asistentky Hany Nakamurovej. Mala na sebe sivé voľné nohavice, neforemnú hnedú košelu a v maličkých rukách zvierala písaciu podložku. Tmavé vlasy so širokým bielym pásom mala úhľadne učesané do drdola a hlavu nakláňala nabok ako zvedavý vrabec.

Tvár som zaborila hlbšie do vankúša. „Čo je také radostné na tom, že som o rok staršia? Všetci, ktorých som poznala a ľúbila, už voňajú fialky odspodu, len ja som ostala na zemi o ďalší rok dlhšie.“

„Oslavujte, že ste sa zobudili, slečna Eliza. Boh vám doprial nový deň. Každý jeden je dar.“

„Dar, o ktorý som nežiadala,“ zamrmlala som a odkryla sa. Hana mi chcela pomôcť, ale odstrčila som jej ruky. „Možno som stará, ale ešte dokážem vstať z postele, ďakujem pekne!“

Preložila som si nohy cez kraj postele. Hana rozhrnula ťažké strapcové závesy z hodvábu na obrovských oknách a odhalila daždivé charlestonské ráno. Oknami zalomcoval vietor a z ponurej oblohy dopadali na sklo kvapky dažďa. Opäť som si spomenula na svoj sen.

Vstala som a vkĺzla do hebkého županu. „Keď mám narodeniny, asi by som mala v takéto daždivé ráno zostať v posteli a ďalej snívať...“ povzdychla som si a utiahla si opasok. „Bol to krásny sen o mieste, ktoré som poznala ako dieťa. V poslednom čase sa mi o ňom sníva celkom často.“

„Najlepší spôsob, ako si splniť sny, je zobudiť sa a pretaviť ich do reality.“

Potichu som sa zasmiala nad Haniným večným optimizmom. „Dnes si sny musím splniť, však?“

„Áno, madam.“

Ešte stále živý sen som hodila za hlavu a sústredila sa na nový deň. „Čo mám dnes naplánované?“

Hana počula, že som zmenila tón. Vystrela sa a zdvihla písaciu podložku. To žieňa malo nezlomný charakter. „O deviatej máte v salóniku stretnutie s právníkom. O jedenástej sa v tanečnej sále začína zhromaždenie akcionárov a hneď po ňom pôjdete na rodinný obed do jachtárskeho klubu. Menu aj vínnu kartu ste už schválili.“

„Tá príšerná záležitosť,“ mrmlala som si popod nos, kým som kráčala do kúpeľne. Sedemnásteho júna sa každoročne z celej krajiny dovalí ku mne domov rodina. Všetci prídu získať na historický dom, pochutnávať si na mojom víne, trochu si potrkotať a navzájom sa upodozrievať, že ten druhý dostáva viac peňazí z dividend, o ktoré sa nijako nezaslúžili.

„Pripravíš mi veci do Mayfieldu? Nechcem meškať.“

„Samozrejme, už som vám všetko zbalila.“

„Dobre,“ odvetila som. Uľavilo sa mi, keď som si predstavila, že sa z Charlestonu vraciam domov na vidiek. Vo dverách som sa ešte otočila a spýtala sa: „Prišiel môj syn?“

Hane zamrzol úsmev na perách a prikývla. „Arthur je aj s rodinou v jedálni.“

„Určite už počíta striebro.“

Hana mala toľko dôstojnosti, že sa nezasmiala.

Zostupovala som po širokom schodisku ako generál na bojisko. Počas uplynulých rokov som toho veľa obetovala a dnes som sa hodlala postaviť nepriateľovi. Jasne som si stanovila stratégiu a rozmiestnila figúrky. Uhladila som si pletenú sukňu čierneho kostýmu značky Chanel, ktorý som si vybrala presne na túto príležitosť ako slávnostné brnenie. Zlaté gombíky s ikonickým znakom sa blyšťali ako medaily.

Dnes som nebola ani manželka, ani matka a už vôbec nie priateľka. Dnes som sa nemienila ospravedlňovať. Dnešné zhromaždenie rozhodne o budúcnosti môjho životného diela.

Hana ma čakala na konci schodov s písacou podložkou pod pazuchou, ktorú nosila všade so sebou. Z jedálne sa ozýval Arthurov hlboký hlas. Kráčala som po dlhej chodbe a rukou som zvierala palicu. Cez rad okien s výhľadom na verandu bolo vidieť slnečné lúče predierajúce sa skrz búrkové mračná, sľubujúce krajší deň. Búrky sa prihnali na pobrežie znenazdajky, so studeným dažďom, ktorý zaplavil ulice a rozvíril blato, a potom zamierili nad more. Napadlo mi, že by takí mohli byť aj ľudia.

Blížila som sa k jedálni, keď som začula slová *vecné bremeno*, a zarazila som sa. Mierne som sa naklonila dopredu a nazrela do obrovskej miestnosti. Bledozelené tapety a hodvábné malinovočervené závesy vytvárali elegantné pozadie pre dlhý jedálenský stôl so stoličkami v štýle Chippendale. Naľavo nad kozubom dominoval matkin portrét, pod ktorým v kresle na mojom obvyklom mieste sedel Arthur. Všimla som si, že jeho modré sako praská vo švíkoch a kedysi ryšavé vlasy mu zošediveli a zredli. *Kedy môj syn tak zostarol?* uvažovala som.

Po jeho pravici som spoznala blondavú hrivu jeho manželky. Carolina práve hovorila: „Arthur, nerozčuľuj sa toľko!“

Arthur si nazlostene krájal klobásu. „Nemôžem si pomôcť. Vytočím sa zakaždým, keď na to pomyslím. Čo čakala? Rozdať všetky pozemky je to isté, ako keby mi dedičstvo vytiahla rovno z vrecka.“ Šmaril príbor na stôl. „Máš pravdu. Prečo sa vôbec hnevám? Už som si mal na to dávno zvyknúť. Nikdy ma nepočúva. Boh ochraňuj každého, kto sa matke postaví do cesty, keď si niečo zaumieni.“

„Ocko, prečo ťa to vlastne trápi? Vždy sa sťažuješ, ako sa v Mayfielde nudíš. Veď tam ani nechodievaš.“

Ashley som nevidela, ale rozpoznala som sladký hlas najstaršej vnučky.

„Čo to vravíš?“ rozčertil sa Arthur. „Vzal som tam na poľovačku už niekoľko priateľov.“

Carolina sa zasmiala. „A aj ste naozaj vyšli do divočiny a strieľali?“ Miestnosťou sa rozľahol ženský smiech.

Arthur zdvihol vidličku a snažil sa vyzerat' dôstojne. „Poľovačku som riadil z domu. Staral som sa o hostí.“

„Miláčik, nemusíš nám to vysvetľovať,“ ubezpečovala ho Carolina. „Všetci vieme, že tvoje predstavy o dobrej zábave nezahŕňajú hodiny na člnu vo vlhku a chlade. Ashley tým myslela, prečo ťa tak našťvalo, že tvoja mama zriadila na pozemok vecné bremeno. Stále ho budeš vlastniť a naďalej tam môžeš brávať kamarátov na poľovačky.“

Do škriepky sa zamiešal nový hlas. „Ocko, som zmätená. Čo vlastne znamená vecné bremeno?“

Hlas patrila mojej mladšej vnučke. Savannah mala osemnásť rokov. Jej debut na Bále sv. Cecílie minulú zimu rozoberala celá Karolína. Na túto príležitosť som jej poskytla tanečnú sálu na poschodí.

Arthur sa oprel v kresle a položil si lakte na opierky. „Jednoducho povedané,“ spustil namrzeným hlasom, „vecné bremeno je v tomto prípade dohoda medzi vlastníkom pozemku a ochranárskou skupinou, ktorá mu zviaže ruky, aby sa pozemok nemohol predať.“

Chcelo sa mi smiať. Od skutočnej definície to malo ďaleko. Pozemok sa predať môže. List vlastníctva však obsahuje záväzky, vďaka ktorým ochrana pokračuje aj pri novom vlastníkovi.

„Nikdy?“ opýtala sa Savannah. Jej nevrlý vysoký tón zvučal mladostou.

Arthur ledabolo prikývol. „Nikdy.“

„To neznie férovo a už vôbec nie ako starká Eliza. Je obchodníčka. Nezdá sa mi, že by všetko len tak rozdala,“ oponovala Savannah.

„Lenže ona to tak úplne nerozdáva,“ zapojila sa Carolina. „Má to isté daňové výhody. Arthur, mohol by si sa na to aspoň pozrieť. Zamysli sa len nad daňou z dedičstva.“

„Pozemok je v prvom rade aktívum,“ nástojil Arthur. „Vážne, deti, je to základná vec, takže ma pozorne počúvajte. Pýtali ste sa, prečo sa hnevám. Povieť vám to. Moja drahá matka sa pridala k vlastníkom pôdy, s ktorými založila pracovnú skupinu s úmyslom vytvoriť útočisko pre divú zver. Zatiahli do toho organizácie Ducks Unlimited aj Nature Conservancy. Podľa mňa sa toho chce zmocniť vláda,“ povedal uštipačne. „Všetko začal ten Ted Turner, keď pred pár rokmi zaradil do ochranného pásma ostrov St. Phillips. Teraz má vecné bremeno už aj Hope Plantation priamo v povodí ACE. Nasledovali ostrovy Sampson a Botany Bay. Guvernér to celé schvaľuje a nazýva vzorovou spolupracou štátnych a súkromných skupín. Stáva sa z toho prekliaty dominový efekt.“

Savannah si poklepkala po brade. „Povodie ACE? O tom som nikdy nepočula. Kde to je?“

„Je to skratka,“ odvrkol Arthur. „Skratka pre ústie riek Ashepoo, Combahee a Edisto.“

„Nachádza sa tam Mayfield,“ dodala Carolina.

Arthur si otrávene povzdychol. „Áno, presne.“ Pokrútil hlavou. „Spriahla sa s tou Brusi Alexanderovou z Nature Conservancy a poznáte moju mamu. Tú zem chce zachrániť za každú cenu. Vďaka nej spadá pod ochranu viac ako tisícšesťsto hektárov najlepších častí pozemku. Ako rezervu si nechala len posledných štyristo hektárov a práve tam stojí plantážnický dom.“ Odmlčal sa, aby si predstavili tú rozlohu. „Musím ju zastaviť.“

Zalapala som po dychu a ako matke mi šlo prasknúť srdce. Môj syn – moje jediné dieťa – je pre mňa cudzím človekom, ba ešte horšie, mojím protivníkom pri ochrane Mayfieldu. Vždy som si uvedomova-

la, že Arthurove sny a ciele sa od mojich odlišujú. Prižmúrila som oči nad jeho neukojitelnou chamtivosťou, rezignovala som a prijala ho so všetkými chybami a vlastnosťami. Už som to však nedokázala viac počúvať.

Vystrela som sa, zdvihla bradu a vstúpila do jedálne. Šramot strieborného príboru utíchol a všetky oči ostali prekvapene visieť na mne.

Arthur sa spamätal ako prvý. „Mama! Konečne prišla oslávenkyňa. Posad' sa,“ privítal ma a postavil sa. „Snáď ti neprekáža, že sme už začali.“

„Starká Eliza, ahoj,“ zaspievali zborovo obe mladé ženy.

Prechádzala som okolo Caroliny a vymenila si s ňou typický ženský pohľad, z ktorého pochopila, že som všetko počula. Carolina sklopila zrak a ja som s Arthurom v päťách prešla na opačnú stranu stola. Galantne mi odsunul stoličku.

Sadla som si a vtom sa zjavila slúžka Camila s čerstvou kávou. Najprv naliala šálku mne a potom prešla okolo dlhého stola, aby doliala aj ostatným.

„Pripravím vám raňajky?“ opýtala sa ma.

„Dala by som si hrianku, ďakujem, Camila.“ Vzala som zo stola obrúsok. „Na viac už akosi nemám chuť.“ Rozprestrela som si ho na kolena a zhlboka sa nadýchla. Nechcela som vyzerat' rozrušene.

Pohľad som uprela na svoje dve vnučky, teda na jediné deti môjho jediného syna. Boli celkom pekné, ako by povedala mama. Obe mali oválnu tvár a úzke čelo ako Chalmersovci. Dvadsaťpäťročná Ashley s jemnými svetlými vlasmi, mierne vypuklými veľkými modrými očami a plnými perami zdedila viac génov po klasickej južanskej kráske Caroline. Osemnásťročná Savannah sa však celkom podala na môjho bývalého manžela. Bola nízka a útla ako jej starý otec Tripp. Mala navyše aj jeho ryšavé vlasy. Zadržovala som smiech, keď som si všimla, že nosí rovnaké okrúhle okuliare ako Tripp. Premýšľala som, či v tom dievčati žije i kúsok jeho nežného ducha.

Šľachetne som sa usmiala. „Musím sa priznať: Rok čo rok som šťastnejšia, keď vás tu vidím. Ďakujem, že ste prišli.“

„Samozrejme, mama. Kde inde by sme práve dnes mali byť?“

Pohľadom som sa vrátila k vnučkám a zachvela som sa od lásky... ale aj od ľútosti. „Naozaj sa musím posnažiť, aby som si na vás našla viac času, drahé dievčatá. Moja mama by vás určite zbožňovala.“

„Škoda, že som ju nepoznala. Veľmi sa mi páči jej portrét,“ povedala Savannah. „Bola nádherná. Chcela by som mať také tmavé vlasy ako ona.“

„A ten driek,“ dodala Ashley so smiechom.

„Sloane Bissetteovú pri spoločenskom debute považovali za krásku sezóny,“ riekla som. „Často mi pripomínala, že sa o nej dokonca písali básne. Tento dom vždy prekypoval umelcami, hudobníkmi a spisovateľmi, najmä básnikmi, keď sa z Mayfieldu presťahovala do Charlestonu.“ Pozrela som sa na jej portrét, ktorý visel za Arthurom. Stála na ňom celá v bielom, s tmavými vlasmi ozdobenými perlami a ružami a v ruke držala pero. „Mamina najväčšia vášeň bola poézia.“

„A čo ty, stará mama Eliza?“ Ashley nadvihla kútiky úst. „Tvojou vášňou je obchod?“

Otočila som sa k Savanne a pousmiala sa. „Obchod?“ Na chvíľu som sa zamyslela, ale vzápätí som pokrútila hlavou. „Nie, som v ňom dobrá, ale nie je mojou vášňou. Tou sú skôr kone. Počkaj, vlastne nie. Mayfield – mojou vášňou je to miesto. Tá príroda, rieky, zvieratá... proste všetko. Vždy som to tak vnímala. Cítim sa tam najšťastnejšie a to mi vyhovuje. Nikdy som nebola taká ospevovaná krásavica ako moja mama a večierky ma takisto vôbec nezaujímali.“

„Stále ťa nezaujímajú,“ poznamenal Arthur.

„Máš pravdu. Práve preto som najradšej v Mayfelde. Tento dom je krásny, ba až impozantný, ale Mayfield pokladám za domov. Sála z neho naša rodinná história a dedičstvo.“

„Tak prečo si na pozemok zriadila vecné bremeno?“ spýtala sa Savannah.

Jej otázka narušila sladkú chvíľu nostalgie.

„Zavri zobák!“ vyletela na ňu Ashley.

„Preboha živého, nekazme si raňajky,“ zahundral Arthur. „Stará mama má dnes narodeniny.“

Skúmavo som hľadela na tvár mladšej vnučky. Savannah mala veľké oči, v ktorých som nevidela nijaké zlé úmysly.

„Lenže toto všetko s mojimi narodeninami súvisí,“ spustila som a pozrela na Arthura. „Pretože Mayfield predstavuje všetko, za čo som celý život bojovala.“ Ruky som si položila na stôl jednu cez druhú a obrátila som sa k Savanne. „Zdá sa, že si otca počúvala.“

Savannah si zahryzla do pery.

„Ludia často nechápu, čo vecné bremeno vlastne znamená. Ako vlastníčka Mayfieldu som ho mala celý čas pod kontrolou. Vďaka vecnému bremenu môžem to miesto chrániť, aj keď sa pominiem. Je to úplne jednoduché. Váš otec má očividne pocit, že vecné bremeno mu zviaže ruky a znemožní predaj či zástavbu. Nerozumie, na čo je to dobré.“

Pozrela som sa jeho smerom a zbadala som, ako sa mu rozšírili oči. Práve pochopil, že som počula ich rozhovor.

„Na to, aby sme Mayfield zachovali pre vás, pre vaše deti aj pre ich deti.“

Nasledovalo dlhé ticho.

Znovu som sa obrátila na Savannu: „Nechcela by si ísť so mnou do Mayfieldu? Rada by som ti ukázala, prečo tú zem musím chrániť.“

Savannah zaklipkala svetlými mihalnicami. „Na ako dlho?“

„Na ako dlho budeš chcieť.“

Odzrazu sa jej rozžiarili oči. „No jasné! Myslím, že by to šlo. Teda, v lete nemám žiadne veľké plány.“

„A čo tá stáž v *Charleston Magazine*?“ podotkol Arthur. „Mama sa tam za teba prihovorila.“

„Ešte som ju nedostala,“ zamračila sa Savannah. „A navyše to chce ona, nie ja. Radšej by som šla so starkou Elizou. Mayfield som nevidela už celú večnosť.“

„Najlepšie bude, keď zostaneš v Charlestone,“ rozhodol Arthur.

Savannah prižmúrila oči a zahľadela sa do taniera.

„Je to dôležité, Arthur.“ Hnevalo ma, že nám to chce prekaziť. „Nepriďte sa tiež? Celá rodina. Už si ani nepamätám, kedy naposledy sme sa všetci stretli v Mayfiede.“ Znelo to trochu ako patetická prosba osamelej stareny. „Mrzí ma, že sme tam všetci spolu netrávili viac času. A... v tomto ročnom období je tam krásne,“ doplnila som.

„Žiaľ, mama, teraz sa nám to nehodí,“ odsekol Arthur a uhladil si

obrúsok. „Máme zhromaždenie akcionárov a ešte iné veci – možno na jeseň.“

„Prepáč, stará mama, ale teraz to nepôjde,“ ozvala sa rýchlo Ashley. „Nemôžem sa odtiaľto pohnúť. Dvojičky mi dávajú zabrať a s Rogeroovou rodinou sme sa už dohodli, že ich navštívime na Vysočine.“

„Neprídete aspoň na víkend?“

„Posnažíme sa...“ zakončila Ashley vlašne.

„Ocko, prosím, chcela by som tam ísť!“ skúsila Savannah ešte raz. Periférne na mňa vrhla súcitný pohľad.

„Porozprávame sa o tom neskôr,“ odvetil Arthur. Jeho tón však jasne naznačoval, že dcéra nikam nepôjde.

Zavrela som oči a pocítila hlboké sklamanie. Prečo to môjho syna do Mayfieldu vôbec neťahá? Nepočul ešte spev hvizdáka na svitaní? Nevidel nikdy, ako sa slnko mihoce cez kostnaté dubové konáre? Necítil vôňu bahna zo slanísk po daždi? Prečo človek pochopí význam dedičstva až na sklonku života, keď je čas taký vzácny? Ako môže dedičstvo prežiť, keď nemá pokračovateľa?

Prebralo ma tiché zakašľanie po mojom boku. Otvorila som oči a uvidela Hanu.

„Pardon, madam, ale už je takmer deväť hodín. Máte stretnutie.“

„Áno, vďaka.“ Pozrela som sa na rodinu a nasadila silený úsmev. „Rada som vás tu dnes ráno videla. Ďakujem, že ste sem prišli osláviť moje narodeniny tak skoro. Pokojne si dojedzte raňajky. Uvidíme sa neskôr.“

„S kým máš stretnutie?“ vyzvedal Arthur a narovnal sa na stoličke.

Pomaly som vstala a odpovedala: „S Bobbym Leem Pearlmanom.“

Arthurovi zabehlo, akoby v sušienke našiel vlas. „Nepotrebuješ ma tam?“

Syna som si premerala. Vyzeral na viac ako šesťdesiatdva rokov. Tvár mu ovísala, na temene plešivel a zo sedavého spôsobu života mu nezdravo zbledla pokožka. Za tie roky sme si spolu čo-to preskákali, no napriek tomu si užíval veľké bohatstvo, ktoré prišlo neskôr s DeLancey Group. Pri výbere medzi bohatstvom a chudobou som uprednostnila bohatstvo, ale aj chudoba prináša dôležité lekcie. Ťažké skúšky formujú charakter.

„Nie,“ ubezpečila som ho s formálnym úsmevom. „Sám hovoríš, že si zaneprázdnený. Venuj sa rodine. Uvidíme sa neskôr na zhromaždení akcionárov.“

Zhruba pred päťdesiatimi rokmi som vstúpila do charlestonekej kancelárie mladíka, ktorého som poznala už od detstva. V Charlestone šlo o novopečeného právnicka a ja som potrebovala jeho radu. Bobby Lee Pearlman si už stihol vyslúžiť vynikajúcu povest' v oblasti práva nehnuteľností. Po dlhom rozhovore nervózne priznal, že sa do mňa zamiloval hneď, ako ma prvýkrát uvidel tancovať kotilión v Hibernian Hall. Jeho prekvapivé vyznanie mi polichotilo, ba dokonca ma dojalo. Za iných okolností by som možno reagovala inak, ale práve vtedy som mala na muške iný cieľ.

Namiesto toho sme si vytvorili pevný a dôverný vzťah, ktorý ladne balansoval medzi oddanosťou a priateľstvom. Bobby Lee celé roky využíval rozsiahle právnické znalosti na moju ochranu. Právnickú firmu už síce dávno prenechal synovi a formálne odišiel do dôchodku, ale na mňa si vždy našiel čas.

Bobby Lee trpezlivo čakal, kým som si v salóniku sadla oproti nemu na stoličku. Potom si odkašľal a prehovoril: „Všetko najlepšie k narodeninám.“

Zasmiala som sa. „Neobťažuj sa. Dobre vieme, že moje narodeniny sú pre tie supy, ktoré sa sem zlietajú, len zámenkou.“

Zasmial sa a podal mi tmavomodrý fascikel s vyrazeným zlatým logom DeLancey Group. „Toto, drahá priateľka, som si pre teba pripravil ako darček.“

Vzala som do rúk fascikel, otvorila ho a očami preletela vyše päťdesiat strán. „Povedz mi to na rovinu.“

„Obávam sa, že to zabolí.“

„Počúvam.“

„V rukách držiš výsledok niekoľkomesačného tajného vyšetrovania. Zdá sa, že tvoj syn sa pokúša získať podporu predstavenstva aj akcionárov,“ odmlčal sa. „Chce ňa zbaviť funkcie generálnej riaditeľky.“

Vyrazilo mi to dych. Mal pravdu, zbolelo to. Na druhej strane ma to však veľmi neprekvapovalo. „Budem hádať. Začal s tým, keď som sa proti nemu postavila a zaradila Mayfield do ochranného pásma.“ Skôr som konštatovala, ako sa pýtala.

„Áno.“

Výčerpane som pokrútila hlavou. Arthur mohol dostať peňazí aj lásky, koľko chcel, ale nikdy nemal dost.

„Myslím si, že to vytiahne na dnešnom zhromaždení,“ zamračil sa Bobby Lee.

„Chce to zvaliť na nespôsobilosť?“

„Nie otvorene, ale asi to naznačí. Arthur má v úmysle zaviesť povinný dôchodkový vek, konkrétne šesťdesiatpäť rokov. Existuje viacero podobných prípadov z iných spoločností.“

Rozmýšľala som o dôsledkoch. „No ak sa mu to aj podarí, veď už má šesťdesiatdva rokov.“

„Predsedom nemieni ostať dlho.“ Znova zmĺkol a zvažoval ďalšie slová. „Arthur plánuje predať väčšinový podiel.“

Úplne ma to omráčilo. „On chce predať DeLancey Group?!“

Bobby Lee prikývol.

Ťažko som si vzdychla a snažila sa to celé pochopiť. Arthur sa aj v tomto ohľade celkom podobal na môjho brata Lesesnea. Dokázal sa zapredať komukoľvek, lojalita mu nič nehovorila. Moje problémy sa vždy točili okolo peňazí. Vlastniť veľa pôdy, ale málo peňazí si vyžaduje ťažké rozhodnutia. Napriek tomu som však pracovala ako mulica, až kým sme nezískali viac, ako som kedy snívala.

„Takže Arthur spoločnosť nehodlá prenechať dcéram.“ Trpko som sa zasmiala. „Prvorodenstvo má v našej rodine tuhé korene.“

Bobby Lee mierne pokrčil plecami.

„Som stará a unavená, Bobby Lee. Bojujem celý život, ale z tohto mi puká srdce. Nevie, či mi ešte ostala nejaká sila.“

„Stojíš na dvoch frontoch. Na prvom sa bojuje o DeLancey Group a na druhom o vecné bremeno na Mayfield.“

„Celá vojna sa vedie kvôli Mayfieldu.“

„Tak ho musíme ochrániť.“

„Myslela som, že vecné bremeno je hotová vec.“

„Nie tak celkom. Dohodli ste sa na podmienkach na tisícšesťsto hektárov. Očakávam, že v najbližších dňoch sa mi ozve Nature Conservancy kvôli súhlasu. Je to len formalita. Najprv sa podpíšu papiere a potom už bude potrebná len registrácia na okresnom súde.“

„Ale ešte sa nepodpísali,“ uvedomila som si riziko.

„Správne.“ Bobby Lee si položil ruky na stôl. „Eliza, neobávam sa o pozemky, ktoré už sú v ochrannom pásme,“ stíchol. „Arthur má záľusk na posledných štyristo hektárov Mayfieldu, teda na tvoj dom.“

„Tých štyristo hektárov nespadá pod DeLancey Group. Vlastním ich ja, nikto iný.“

Bobby Lee mlčal. „Lenže tvoja nečinnosť tú zem ohrozila.“

„Rozhodla som predsa, že pripadne Mayfieldskej nadácii pre divokú prírodu.“

„Tá nadácia existuje iba na papieri.“

„Ja viem,“ priznala som a zdvihla zrak. „Chcem, aby správnu radu viedol niekto z rodiny Riversovcov. Ak sa má rodina vyhnúť prehnane vysokej dani z dedičstva, pozemky musím odkázať nadácii posmrtné,“ uškrnula som sa.

„Netreba,“ sucho sa usmial Bobby Lee. „Stačí podpis.“

„Naozaj? Bobby Lee, môžem prísť o spoločnosť aj o majetok, ale Mayfield nemôžem stratiť za žiadnu cenu. Nesmie sa to stať. Mayfield nepokladám za obchod. Mám k nemu osobný vzťah. Tú zem nevlastním, ona vlastní mňa. Len zastupujem generáciu a starám sa o ňu,“ chytla som sa za čelo. „Hrozne ma bolí, že v rodine sa nenájde nikto, kto by prevzal zodpovednosť odovzdávanú z generácie na generáciu.“

„Nuž,“ vyhlásil Bobby Lee tónom, ktorý ma vrátil do reality. „Čas vypršal. Musíš spraviť ďalší krok, inak ti Arthur Mayfield zoberie.“

Spustila som ruku, narovнала sa a pozrela Bobbymu Leemu do očí. „Priprav papiere.“

„Mám ich doma v Green Ponde.“

„Dobre. Dnes odchádzam do Mayfieldu. Musíme to vyriešiť čo najskôr.“

„A čo hlasy?“

„Čoskoro uvidíme.“